

A TANÁCS VÉLEMÉNYE

(2008. február 12.)

Németország 2007–2011-es időszakra vonatkozó aktualizált stabilitási programjáról

(2008/C 49/04)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre,

tekintettel a költségvetési egyenleg felügyeletének megerősítéséről és a gazdaságpolitikák felügyeletéről és összehangolásáról szóló, 1997. július 7-i 1466/97/EK tanácsi rendeletre ⁽¹⁾ és különösen annak 5. cikke (3) bekezdésére,

tekintettel a Bizottság ajánlására,

a Gazdasági és Pénzügyi Bizottsággal folytatott konzultációt követően,

A KÖVETKEZŐ VÉLEMÉNYT FOGALMAZTA MEG:

(1) 2008. február 12-én a Tanács megvizsgálta Németország 2007–2011-es időszakra vonatkozó aktualizált stabilitási programját.

(2) Az évtized első feléhez képest 2006-ban és 2007-ben Németország gazdasági növekedése lényegesen erőteljesebb volt. A bérkorlátozás fenntartásával és a strukturális reformokkal sikerült visszaállítani a versenyképességet és ösztönözni a foglalkoztatás növelését. A munkaerőpiac szembetűnő javulása erősíti azt az előrejelzést, hogy a hazai kereslet stabilan növekedni fog és segít ellensúlyozni a nettó külső kereslet várhatóan gyengébb növekedését.

Figyelemre méltó a költségvetési konszolidáció sebessége. Az államháztartás egyenlege a GDP 3,5 %-át kitevő 2005-ös hiány után 2007-ben csekély mértékű többletté alakult. Ehhez hasonlóan 2005 és 2007 között a strukturális deficit a GDP 2,5 százalékpontjával csökkent. A konszolidáció során kulcsfontosságú volt az állami kiadások ellenőrzése, amelynek mértéke a GDP 2005-ös mintegy 47 %-áról 2007-re 44 % alá csökkent. Ez a 2005 óta elfogadott konszolidációs intézkedéseknek, valamint annak a ténynek tulajdonítható, hogy a váratlanul magas adóbevételeket nem költötték el, hanem a hiány csökkentésére fordították.

(3) A program alapjául szolgáló makrogazdasági forgatókönyv azzal számol, hogy a reál-GDP növekedése a 2007-es 2,4 %-ról 2008-ban 2 %-ra esik vissza, és a fennmaradó programidőszak alatt átlagosan 1,5 % lesz. A jelenleg rendelkezésre álló információk fényében ⁽²⁾ úgy tűnik, hogy ez a növekedési forgatókönyv 2008-ig megalapozott, utána pedig óvatos. 2009–2011-ben a GDP növekedése potenciálisan alacsony marad, de az előrejelzések szerint a foglalkoztatás tovább növekszik. A bérek emelkedése várhatóan mérsékelt marad és így nem vezet inflációs nyomáshoz. Az árak versenyképességének az elmúlt egy évtizedben megfigyelt javulása azonban véget ér.

(4) Az aktualizált program előrejelzése szerint 2007-ben a költségvetés egyensúlyban lesz, nagyjából összhangban a Bizottság szolgálatainak 2007. őszi előrejelzésével, amely szerint az államháztartási többlet 2007-ben várhatóan a GDP 0,1 %-a, szemben a stabilitási program előző változatában foglalt, a GDP 1,5 %-ának megfelelő hiánycélkitűzéssel. A költségvetés javulása szembetűnően meghaladta a célkitűzést, ami az előrejelzésnél alacsonyabb 2006-os hiány, az erősebb ciklikus hatás és a szigorúbb költségvetési irányvonal eredményeként kialakuló kiindulási helyzetnek köszönhető. A költségvetés 2007-es végrehajtása összhangban volt a stabilitási program előző változatáról szóló, 2007. február 27-i tanácsi véleményben a politikákra vonatkozó iránymutatással ⁽³⁾. A Tanács megállapítja, hogy mivel a váratlan adóbevételeket teljes mértékben a hiány csökkentésére fordították, a költségvetés végrehajtása szintén összhangban volt az eurocsoportnak a költségvetési politikákra vonatkozó 2007. áprilisi iránymutatásával.

⁽¹⁾ HL L 209., 1997.8.2., 1. o. Az 1055/2005/EK rendelettel (HL L 174., 2005.7.7., 1. o.) módosított rendelet. Az ebben a szövegben említett dokumentumok az alábbi weboldalon érhetők el: http://ec.europa.eu/economy_finance/about/activities/sgp/main_en.htm

⁽²⁾ Az értékelés mindenekelőtt a Bizottság szolgálatainak őszi előrejelzését és a Bizottságnak a nemzeti reformprogram 2007. őszi végrehajtási jelentéséről szóló értékelését veszi figyelembe. A közelmúlt mutatói azonban valamelyest alacsonyabb növekedést mutatnak 2008-ban.

⁽³⁾ HL C 70., 2007.3.27., 5. o.

- (5) A középtávú költségvetési stratégia fő célja az államháztartás hosszú távú fenntarthatóságának biztosítása. Ennek elérése érdekében a program a költségvetési konszolidáció folytatását, és eközben a növekedési és foglalkoztatási feltételek javítását javasolja. 2007-ben nagyjából elérték a középtávú költségvetési célkitűzést, ami kiegyensúlyozott strukturális egyenleget jelent (ciklikusan kiigazított, egyszeri és egyéb átmeneti intézkedések nélkül számított egyenleg). A program előrejelzése szerint a strukturális egyenleg 2008-ban némileg gyengül, majd ezt követően javul, és 2010-ben újra eléri a középtávú költségvetési célkitűzést, 2011-re pedig a közös módszertan szerint számított strukturális többletet. Az előző változat nem irányozta elő a középtávú költségvetési célkitűzés elérését a programidőszakon belül. Ezenkívül a gazdasági körülmények a feltételezések szerint hozzájárulnak ahhoz, hogy az államháztartás egyenlege kismértékű többletet érjen el. Az elsődleges egyenleg javulása ugyanezt a mintát követi, a többlet 2011-re eléri a GDP 3,5 %-át. Az előirányzott konszolidáció teljes mértékben a kiadásokon alapul. Ez bőven ellensúlyozná a bevétel visszaesését, ami főként a társasági adó reformjának és a munkanélküliségi járulék csökkentésének eredménye lesz 2008-ban. 2011-re a kiadási arány 2,5 százalékponttal csökkenve a GDP 41,5 %-ára esik, amit főként a szociális kiadások lefaragásával kívánunk elérni. A bruttó államadósság a becslések szerint 2007-ben eléri a GDP 65 %-át, azaz még mindig a Szerződésben meghatározott 60 %-os referenciaérték felett marad, és az előrejelzés szerint a programidőszak során 7,5 százalékponttal tovább csökken.
- (6) A programban szereplő költségvetési előrejelzésekkel kapcsolatos kockázatok kiegyensúlyozottak. A makrogazdasági kilátások 2008-ban megalapozottak, utána pedig óvatosak. Az elmúlt két évben a tényleges költségvetési helyzet is a vártnál jobban alakult. A program feltételezése szerint a programidőszakban folytatódik a munkaerőpiac reformját követő strukturális javulás. Mivel további reformokat nem terveznek, az előirányzott költségvetési eredmény további kötelezettségvállalást igényel a kiadások szoros ellenőrzésének fenntartása tekintetében. Hasonlóan az adóssághányad előre jelzett alakulásával kapcsolatos kockázatok is kiegyensúlyozottnak tűnnek.
- (7) E kockázatértékelés alapján a programban szereplő költségvetési irányvonal elégségesnek tűnik ahhoz, hogy a programban tervezettek szerint 2010-re visszatérjenek a középtávú költségvetési célkitűzéshez. A programidőszak alatt elegendő biztonsági tartalékot tartanak fenn normál makrogazdasági ingadozások esetén a GDP 3 %-ában rögzített hiányküszöb átlépésével szemben. A költségvetési szigorinak a GDP mintegy 0,5 %-ával történő tervezett enyhülése azonban – csak 2008-ban – eltérést is eredményez a középtávú költségvetési célkitűzéstől. Ennélfogva lehetséges, hogy a programban szereplő költségvetési irányvonal nem lesz teljesen összhangban a Stabilitási és Növekedési Paktummal. A Tanács megállapítja, hogy a 2008-as költségvetési tervek továbbra is összhangban vannak az eurocsoport költségvetési politikákról szóló, 2007. áprilisi iránymutatásaival. Végezetül az adósságra vonatkozó előrejelzések kockázatait figyelembe véve úgy tűnik, hogy az adóssághányad a programidőszak alatt kellő mértékben csökken a referenciaérték felé.
- (8) Az államháztartás fenntarthatóságát tekintve Németország összességében közepes kockázattal szembeesül. Az előregedés hosszú távú költségvetési hatása Németországban közel van az EU-átlaghoz, a már elfogadott nyugdíjreformnak köszönhetően a nyugdíjkiadások valamelyest kisebb mértékben nőttek, mint sok más országban. A legújabb, 2007-es nyugdíjreform 2012-től fokozatosan növeli a kötelező nyugdíjkorhatárt 67 évre, ami tovább csökkenti az előregedéssel kapcsolatos kiadások várt növekedését. A program előrejelzése szerint 2007-ben az előző változat kiindulási helyzeténél jobb költségvetési egyenleg hozzájárul a népesség előregedése által okozott, előre jelzett hosszú távú költségvetési hatás ellensúlyozásához. Ez azonban nem elegendő a jövőbeli kiadási nyomás teljes mértékű fedezéséhez. Az államháztartás fenntarthatóságával kapcsolatos kockázatok csökkentését középtávon magas elsődleges többlet fenntartásával és az adóssághányadnak a Szerződésben megállapított referenciaérték alá történő csökkentésével lehet elérni.
- (9) Miközben a stabilitási program nem pontosítja a nemzeti reformprogram 2007. őszi végrehajtási jelentésének közvetlen költségvetési hatását, a két dokumentumban ismertetett költségvetési stratégia összhangban van. A stabilitási program megemlíti a nemzeti reformprogram végrehajtási jelentésében indítványozott, közvetlen költségvetési hatást jelentő legfontosabb intézkedéseket, például a társasági adó reformját, a kötelező nyugdíjkorhatár emelését, a társadalombiztosítási járulékok csökkentését, a gyermekellátással kapcsolatos intézkedéseket, a kormányzat szintjei közötti költségvetési kapcsolat felülvizsgálatával a szövetségi rendszer reformjának második szakaszát a költségvetési fegyelem biztosításához.

- (10) A programban szereplő költségvetési stratégia nagyjából megfelel az integrált iránymutatásokban foglalt, a lisszaboni stratégiával összefüggésben kiadott országspecifikus átfogó gazdaságpolitikai iránymutatásoknak és az euroövezet tagállamainak szóló iránymutatásoknak a költségvetési politikák vonatkozásában.
- (11) Ami a stabilitási és konvergenciaprogramok magatartási kódexében meghatározott adatszolgáltatási követelményeket illeti, a program az előírt és a nem kötelező adatok tekintetében részben hiányos ⁽¹⁾.

Az általános következtetés szerint a folytatódó erőteljes növekedést kiaknázva Németország a nem várt bevételeket a hiány csökkentésére fordította, és ennek következtében 2007-ben nagyjából elérte középtávú költségvetési célkitűzését, jóval előbb az előző változatban előirányzott eredménynél. 2008-ban azonban az államháztartásban strukturális hiány alakulhat ki. Ezután a költségvetési stratégia a kiadások további visszafogására alapozva a középtávú célkitűzéshez való fokozatos visszatérést irányozza elő. A költségvetési előrejelzésekkel kapcsolatos kockázatok semlegesek; miközben az alapul szolgáló, a 2008 utáni időszakra vonatkozó makrogazdasági forgatókönyv megbízható, az előirányzott költségvetési eredmény további kötelezettségvállalást igényel a kiadások szoros ellenőrzésének fenntartása tekintetében. Az államháztartás fenntarthatóságát tekintve Németország közepes kockázattal szembesül.

A fenti értékelést tekintetbe véve Németország felkérést kap arra, hogy:

- a kiadások szoros ellenőrzésének fenntartásával, a program célkitűzéseivel összhangban őrizze meg a 2007-ben elért jó eredményeket, és a nem várt bevételeket fordítsa az adósság csökkentésére;
- a növekedést és foglalkoztatást ösztönző, megkezdett gazdasági reformok végrehajtásának folytatásával és a költségvetési intézmények erősítése révén, különösen a szövetségi költségvetési kapcsolatok további felülvizsgálatával elért költségvetési konszolidáció támogatásával, javítsa az államháztartás hosszú távú fenntarthatóságát.

A Tanács megállapítja továbbá, hogy az említett intézkedések összhangban vannak az eurocsoport költségvetési politikákról szóló, 2007. áprilisi iránymutatásaival.

A kulcsfontosságú makrogazdasági és költségvetési előrejelzések összehasonlítása

		2006	2007	2008	2009	2010	2011
Reál GDP (%-os változás)	SP 2007. december	2,9	2,4	2	1,5	1,5	1,5
	BIZ 2007. november	2,9	2,5	2,1	2,2	n.a.	n.a.
	SP 2006. november	2,3	1,4	1,75	1,75	1,75	n.a.
HICP-infláció (%)	SP 2007. december	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
	BIZ 2007. november	1,8	2,2	2	1,8	n.a.	n.a.
	SP 2006. november	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Kibocsátási rés ⁽¹⁾ (a potenciális GDP %-ában)	SP 2007. december	- 0,2	0,7	1,1	0,8	0,5	- 0,1
	BIZ 2007. november ⁽²⁾	- 0,5	0,3	0,6	0,9	n.a.	n.a.
	SP 2006. november	- 0,3	- 0,3	- 0,2	0	0	n.a.
A külfölddel szembeni nettó hitelnyújtás/hitelfel- vétel (a GDP %-ában)	SP 2007. december	5,2	6,1	6,1	6,3	6,3	6,3
	BIZ 2007. november	5,2	5,8	5,8	6,1	n.a.	n.a.
	SP 2006. november	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

⁽¹⁾ Mindenekelőtt a program nem szolgáltat adatot a HICP inflációról és a szociális juttatások összességéről és nem részletezi a makrogazdasági forgatókönyv alapján szolgáló összes alapvető feltételezést.

		2006	2007	2008	2009	2010	2011
Államháztartási egyenleg (a GDP %-ában)	SP 2007. december	- 1,6	0	- 0,5	0	0,5	0,5
	BIZ 2007. november	- 1,6	0,1	- 0,1	0,2	n.a.	n.a.
	SP 2006. november	- 2,1	- 1,5	- 1,5	- 1	- 0,5	n.a.
Elsődleges egyenleg (a GDP %-ában)	SP 2007. december	1,2	3	2,5	2,5	3	3,5
	BIZ 2007. november	1,2	2,8	2,6	2,8	n.a.	n.a.
	SP 2006. november	0,5	1	1	1,5	2	n.a.
Ciklikusan kiigazított egyenleg ⁽¹⁾ (a GDP %-ában)	SP 2007. december	- 1,5	- 0,3	- 0,8	- 0,4	0	0,7
	BIZ 2007. november	- 1,3	- 0,1	- 0,4	- 0,2	n.a.	n.a.
	SP 2006. november	- 2,0	- 1,5	- 1,5	- 1,0	- 0,6	n.a.
Strukturális egyenleg ⁽²⁾ (a GDP %-ában)	SP 2007. december	- 1,5	- 0,3	- 0,7	- 0,3	0	0,7
	BIZ 2007. november	- 1,3	0,0	- 0,4	- 0,2	n.a.	n.a.
	SP 2006. november	- 2	- 1,5	- 1,5	- 1	- 0,6	n.a.
Bruttó államadósság (a GDP %-ában)	SP 2007. december	67,5	65	63	61,5	59,5	57,5
	BIZ 2007. november	67,5	64,7	62,6	60,3	n.a.	n.a.
	SP 2006. november	68	67	66,5	65,5	64,5	n.a.

Megjegyzések:

(¹) Kibocsátási rések és ciklikusan kiigazított egyenlegek a programokból, ahogy a Bizottság szolgálatai a programban szereplő információkon alapulóan újraszámították.

(²) A 2006–2009 közötti időszakra vonatkozóan 1,2 %-os, 1,6 %-os, 1,8 %-os és 1,9 %-os becsült potenciális növekedés alapján.

(³) Ciklikusan kiigazított egyenleg, az egyszeri és más átmeneti intézkedések nélkül. Egyszeri és egyéb átmeneti intézkedések (a GDP 0,1 %-a 2008-ban és 2009-ben); a legújabb program szerint valamennyi hiánynövelő; és a GDP 0,1 %-a 2007-ben és 2009-ben; a Bizottság szolgálatainak őszi előrejelzése szerint valamennyi hiánynövelő.

Forrás:

Stabilitási program (SP); a Bizottság szolgálatainak 2007. őszi gazdasági előrejelzései (BIZ); a Bizottság szolgálatainak számításai.